

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

สำหรับบทนี้จะกล่าวถึง ผลสรุปในการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การประเมินผลการเรียนในโรงเรียนผู้นำการไหลหลักสูตร ในเขตการศึกษา 7 โดยสรุปดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลของครูโรงเรียนผู้นำการไหลหลักสูตรที่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ในโรงเรียนผู้นำการไหลหลักสูตรเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติในการประเมินผลการเรียนตามระเบียบการประเมินผล
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ในโรงเรียนผู้นำการไหลหลักสูตรเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ทุกคน ในโรงเรียนผู้นำการไหลหลักสูตรทุกสังกัด ในเขตการศึกษา 7 ซึ่งเป็นประชากรทั้งสิ้น 403 คน เป็นผู้บริหาร 67 คน และเป็นครู 336 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสำรวจและแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เพื่อสำรวจ

ความเข้าใจและสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติ ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามระเบียบการประเมินผล ของครูในโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตร ระดับประถมศึกษา ใน เขตการศึกษา 7 ซึ่งแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ (multiple choices) และแบบสอบถามมีทั้งแบบสำรวจรายการ (check list) มาตรฐานประมาณค่า (rating scale) และคำถามปลายเปิด (open ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยการนำเครื่องมือรวบรวมข้อมูลไปมอบให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนผู้นำการให้หลักสูตร ระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 7 ทั้ง 35 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 403 ชุด ให้ความเวลาในการตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ ประมาณ 2 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดจึงเดินทางไปขอรับ เครื่องมือกลับคืนจาก โรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง เรียงตามลำดับ เก็บ แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 334 ชุด คิดเป็นร้อยละ 82.88 ของจำนวนที่ส่งไปทั้งหมด เมื่อตรวจสอบแล้วได้เครื่องมือที่ตอบโดยสมบูรณ์ 311 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.11 ของจำนวนที่ได้รับคืนมาทั้งหมด และเป็นร้อยละ 77.17 ของจำนวนที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ตรวจให้คะแนนข้อมูลที่รวบรวมได้เรียบร้อยแล้ว จึงดำเนินการวิเคราะห์ ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สภาพภาพของชุดตอบ วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยการร้อยละ
2. ความเข้าใจในระเบียบการประเมินผล วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยการร้อยละ
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลระหว่างผู้บริหารและครู ซึ่งวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยค่า ทดสอบ O ที่ (t - test)
4. สภาพการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยการร้อยละ
5. ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6. เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติ
ตามระเบียบการประเมินผล ซึ่งวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยค่าทดสอบ - ที ($t - test$)

7. ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลด้วยค่าความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. สถานการณ์ของผู้ตอบ

ผู้ตอบแบบสอบถามเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์รวมทั้งสิ้น 311 คน เป็นผู้บริหาร 51 คน ครู 260 คน ปรากฏว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง วุฒิ
ของผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป และครูส่วนใหญ่มีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ใน
ด้านประสบการณ์การสอนตามหลักสูตรปัจจุบันแล้ว ทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ต่างก็มีประสบ
การณ์ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ในด้านความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนทั้งผู้บริหารและครูต่าง
ก็ได้รับมาโดยการเข้ารับการอบรมเป็นส่วนใหญ่ รองลงไปก็ได้รับโดยการเรียนจากสถาบันการ
ศึกษา และการศึกษาด้วยตนเองตามลำดับ ส่วนการใช้หลักสูตร ทั้งผู้บริหารและครูต่างก็เคย
เข้ารับการอบรมการใช้หลักสูตรประเภทศึกษาศึกษาฉบับปัจจุบันมาแล้วเป็นส่วนใหญ่

2. ความเข้าใจในระเบียบการประเมินผล

ความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลโดยทั่วไป ทั้งผู้บริหารและครูมีความ
เข้าใจในระดับพอใช้เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาที่อยู่ในระดับค่อนข้างดี และมีบางส่วนอยู่ในระดับ
ต้องแก้ไข สำหรับผู้บริหารส่วนใหญ่มีความเข้าใจในระดับค่อนข้างดี และอยู่ในระดับพอใช้ รอง
ลงไป ส่วนครูอยู่ในระดับพอใช้เป็นส่วนใหญ่ รองลงไปก็อยู่ในระดับค่อนข้างดี และมีบางส่วน
อยู่ในระดับต้องแก้ไข

เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจระหว่างผู้บริหารและครูแล้วผู้บริหารมีความเข้าใจที่
กว่าที่ครูเข้าใจ ในหมวดหลักการประเมินผลการเรียน วิธีการประเมินผลการเรียน และ
การตัดสินผลการเรียน ตลอดจนความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลโดยส่วนรวมด้วย ส่วน
ในด้านอื่น ๆ ทั้งผู้บริหารและครูมีความเข้าใจอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

3. สภาพการปฏิบัติในการประเมินผลการเรียน

3.1. ความพร้อมของครูประเมินผล

ในด้านความพร้อมของครูประเมินผล ทั้งผู้บริหารและครูส่วนใหญ่คิดเห็นว่า ครูสามารถสัมภาษณ์ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ มีจำนวนรองลงไป คิดเห็นว่า ครูสามารถเลือกวิธีประเมินผลได้เหมาะสมกับสิ่งที่จะประเมิน ส่วนในเรื่อง ครูสามารถสร้างข้อทรงสัมภาษณ์ได้ครอบคลุมจุดประสงค์นั้น มีความคิดเห็นเป็นจำนวนน้อยที่สุด สำหรับผู้บริหารเอง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูมีความสามารถเลือกวิธีการประเมินผลได้เหมาะสมกับสิ่งที่จะประเมิน และสามารถสัมภาษณ์ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ กับมีความคิดเห็นว่า ครูสามารถสร้างข้อทรงสัมภาษณ์ได้ครอบคลุมจุดประสงค์ เป็นจำนวนน้อยที่สุด ส่วนความคิดเห็นของครูเอง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูสามารถสัมภาษณ์ได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ สามารถเลือกวิธีประเมินผลได้เหมาะสมกับสิ่งที่จะประเมิน และสามารถตรวจผลงานได้อย่างมีกฎเกณฑ์แน่นอน แต่เห็นว่าครูสามารถสร้างข้อทรงสัมภาษณ์ได้มีจำนวนน้อยที่สุด

นอกจากนี้ ทั้งผู้บริหารและครูได้ระบุข้อคิดเห็นไว้ในกรณีอื่น ๆ ไว้ว่า ครูยังขาดความรู้ด้านการประเมินผล แต่ก็ได้ทำงานตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อให้บังเกิดผลดีตามที่ใ้กว้างจุดมุ่งหมายไว้ พร้อมกับประสงค์ให้กลุ่มโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำข้อทดสอบขึ้นเพื่อสร้างข้อทดสอบไว้ใช้ภายในกลุ่มโรงเรียน

3.2. วิธีการที่ใช้ในการประเมินผลการเรียน

ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูประเมินผลการเรียนด้วยการตรวจงานที่ได้มอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติ รองลงไปก็ใช้การสังเกตการรวมกิจกรรมหรือการรวมมือทำงาน สังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม ตรวจแบบฝึกหัดและตรวจการบ้าน ทำการสัมภาษณ์ ชักถาม หรือสอบปากเปล่า และมีจำนวนน้อยที่สุดที่คิดเห็นว่า ครูให้ผู้ปกครองสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน สำหรับผู้บริหารเองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูใช้การสังเกตการทำงานเป็นกลุ่ม การสังเกตการรวมกิจกรรมหรือรวมมือทำงาน ตรวจงานที่ได้มอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติ และส่วนน้อยมีความคิดเห็นว่า ครูให้ผู้ปกครองสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน ส่วนความคิดเห็นของครูเองก็มีความคิดเห็นเป็นไปตามความคิดทั้งของครูและผู้บริหารโดยส่วนรวม

3.3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

ในค่านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลนี้ ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการประเมินผลครูใช้เครื่องมือต่อไปนี้ แบบตรวจการบ้านและแบบฝึกหัด มีจำนวนรองลงไปเป็นลำดับที่คิดเห็นว่าการใช้แบบสัมภาษณ์ตามจุดประสงค์ที่จะประเมิน และแบบตรวจผลงานที่ใ้มอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติ ส่วนแบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียนที่บ้านนั้น มีจำนวนน้อยที่สุดที่เห็นว่าการใช้ ส่วนครูเองมีความคิดเห็นเป็นไปตามลำดับความคิดเห็นของ ครูและผู้บริหาร โดยส่วนรวม สำหรับผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการใช้แบบตรวจผลงานที่ใ้มอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติ และมีจำนวนรองลงไปที่มีความคิดเห็นว่าการใช้แบบ สัมภาษณ์ตามจุดประสงค์ที่จะประเมิน ส่วนในเรื่องการใช้แบบสำรวจพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้านนั้นมีความคิดเห็นเป็นจำนวนน้อยที่สุด

ในกรณีอื่น ๆ ทั้งผู้บริหารและครูได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า ครูไม่มีเครื่องมือ สำหรับใช้วัดผล จะมีก็เพียงข้อทดสอบและแบบฝึกหัดที่ครูสร้างขึ้นเองซึ่งอาจจะไม่สามารถใช้ วัดได้คือนัก เนื่องจากครูขาดความรู้และความเข้าใจนั่นเอง

3.4. เวลาที่ใช้ทำการประเมินผล

ในค่านเวลาที่ใช้ทำการประเมินผล ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความ คิดเห็นว่าการประเมินผลไปพร้อม ๆ กับการสอน และมีจำนวนน้อยที่สุดที่มีความคิดเห็น ว่า ครูใช้ช่วงสั้น ๆ ก่อนทำการสอนทำการประเมินผล ซึ่งครูเองก็มีความคิดเห็นเป็นลำดับ เช่นเดียวกันกับความคิดเห็นทั้งของครูและผู้บริหาร ส่วนผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการ ประเมินผลไปพร้อม ๆ กับการสอน และมีจำนวนน้อยที่สุดที่มีความคิดเห็นว่าการ กำนหนดเวลาสอบโดยเฉพาะหลังจบบทเรียนแล้ว

ในกรณีอื่น ๆ ผู้บริหารและครูได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า การประเมินผลได้กระทำ อยู่เสมอทั้งก่อนการสอน ขณะทำการสอน หลังการสอน และปลายภาคเรียน

3.5. ความร่วมมือในการประเมินผล

ในก้านความร่วมมือในการประเมินผล ผู้บริหารและครูโดยส่วนรวม และโดยเฉพาะครูเอง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูดำเนินการประเมินผลทุกอย่างร่วมกับ ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน และมีจำนวนน้อยที่สุดที่มีความคิดเห็นว่า การดำเนินการประเมิน ผลการ เรียนทุกอย่างโดยคณะกรรมการประเมินผลของโรงเรียน ส่วนผู้บริหารเองมีความคิด เห็นว่า ผู้บริหารให้ความร่วมมือและสนับสนุนด้วยดี เป็นส่วนใหญ่ และมีจำนวนน้อยที่สุดที่คิด เห็นว่า ผู้ปกครองช่วยสำรวจพฤติกรรมนักเรียนที่บ้านด้วยดี

ส่วนกรณีอื่น ๆ ผู้บริหารและครูได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า การดำเนินการทุกอย่าง กระทำโดยกรรมการวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกันช่วยกันดำเนินการ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือแต่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการประเมินผล

3.6. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผล

ในก้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผล ผู้บริหารและครู โดยส่วนรวม และโดยเฉพาะครูเอง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม โรงเรียนมีเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการประเมินผลให้ครูคนคว่าอย่างพร้อมมูล มีความคิดเห็น เป็นจำนวนรองลงไป ส่วนในเรื่องโรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมเฉพาะการประเมินผล กลางภาคและปลายภาคเรียนนั้น มีจำนวนความคิดเห็นน้อยที่สุด สำหรับก้านผู้บริหาร ส่วน ใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูต้องจัดทำวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผลเอง มีจำนวน รองลงไปที่คิดเห็นว่า โรงเรียนมีเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการประเมินผลให้คนคว่าอย่างพร้อม มูล และมีจำนวนน้อยที่สุดที่มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อมเฉพาะการ ประเมินผลกลางภาคและปลายภาคเรียน

ในกรณีอื่น ๆ ผู้บริหารและครูได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า โรงเรียนมีเอกสาร ตำราให้คนคว่าพอสมควร และจัดซื้อหามาเองบ้าง ตำราเกี่ยวกับการประเมินผลครูจัดทำมา เอง โรงเรียนยังขาดอุปกรณ์ที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผลหลายอย่าง และในบางโอกาส ครูต้องจัดทำวัสดุอุปกรณ์เอง และในตอนปลายภาคเรียนครูต้องจัดซื้อขอทดสอบมาใช้

3.7. เกณฑ์การประเมินผล

ในค่านเกณฑ์การประเมินผลนี้ ทั้งผู้บริหารและครูโดยส่วนรวม และโดยเฉพาะครูเอง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกันช่วยกันกึ่งเกณฑ์ขึ้น รองลงไปที่จำนวนความคิดเห็นตามลำดับคือ ใช้นโยบายการประเมินผลของกลุ่มโรงเรียน ใช้นโยบายที่กรรมการประเมินผลโรงเรียนกำหนดขึ้น และมีจำนวนน้อยที่สุดที่คิดเห็นว่าครูแต่ละคนกำหนดเกณฑ์ขึ้นใช้เอง สำหรับผู้บริหารส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ครูใช้นโยบายประเมินผลของกลุ่มโรงเรียน รองลงไปที่จำนวนความคิดเห็นตามลำดับคือ ครูที่สอนในระดับชั้นเดียวกันช่วยกันกึ่งเกณฑ์ขึ้น กรรมการประเมินผลโรงเรียนกำหนดเกณฑ์ขึ้น และมีจำนวนน้อยที่สุดที่คิดเห็นว่าครูแต่ละคนกำหนดเกณฑ์ขึ้นใช้เอง

ในกรณีอื่น ๆ ผู้บริหารและครูได้เสนอความคิดเห็นไว้ว่า ใช้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลเป็นไปตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา หลักเกณฑ์ที่ถูกต้องในการประเมินผลนั้นโดยทั่วไปไม่มีใครทราบ แม้แต่ผู้บริหารเองก็ยังไม่ค่อยมั่นใจ ทั้งนี้เพราะไม่เข้าใจและขาดการสนับสนุนจากหน่วยเหนือ

4. ปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผล

4.1. ความพร้อมของผู้ประเมินผล

ในค่านความพร้อมของผู้ประเมินนี้มีเพียงกรณีเดียวที่มีความคิดเห็นว่าครูประสบปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ ทักษะในการสร้างแบบประเมินผลสำหรับใช้สำรวจพฤติกรรมนักเรียนที่บ้าน นอกนั้นมีความคิดเห็นว่าครูประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน นอกจากกรณีการกำหนดจุดประสงค์ให้ชัดเจน ทักษะในการสร้างแบบประเมินสำหรับใช้สังเกต ใ้ตรวจผลงาน และใ้ตรวจแบบฝึกหัดหรือการบ้านเท่านั้นที่ครูมีความคิดเห็นว่า ครูประสบปัญหา มากกว่าที่ผู้บริหารคิด

4.2. วิธีการที่ใช้ในการประเมินผล

ในค่านนี้ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าครูประสบปัญหาอยู่ในระดับมากเพียงกรณีเดียวคือการตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน นอกนั้นคิดเห็นว่าครูประสบ

ปัญหาอยู่ในระดับน้อย และส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน นอกจากกรณี การประเมินผลระหว่างเรียน เพียงกรณีเดียวเท่านั้นที่ครูเองคิดเห็นว่า ครูประสบปัญหา มากกว่าที่ผู้บริหารมีความคิดเห็น

4.3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

ในค่านี ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า ครูประสบปัญหาอยู่ใน ระดับมากเพียงสองกรณีคือ การสร้างแบบสำรวจพฤติกรรมนักเรียนที่บ้าน และการสร้างแบบ รายงานความรู้สึกของตนเอง นอกนั้นต่างก็มีความคิดเห็นว่าครูประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย และทุกกรณี ทั้งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

4.4. เวลาที่ไร้ทำการประเมินผล

ในค่านี ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า ครูประสบปัญหาอยู่ใน ระดับมากเพียงสองกรณีคือ เวลาที่ใช้ในการติดตามพฤติกรรมของนักเรียนที่บ้าน และเวลา สำหรับสร้างเครื่องมือประเมินผล นอกนั้นต่างก็มีความคิดเห็นว่าครูประสบปัญหาอยู่ในระดับ น้อย และทุกกรณี ทั้งผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

4.5. วัตถุประสงค์ที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผล

ในค่านี ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า ครูประสบปัญหาอยู่ใน ระดับมาก ทุกกรณี และเป็นความคิดเห็นที่อยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน ทุกกรณี เช่นกัน

4.6. ความร่วมมือในการประเมินผล

ในค่านี ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าครูประสบปัญหาอยู่ในระดับ มากเพียงกรณีเดียวคือ การช่วยติดตามผลการเรียนจากผู้ปกครอง นอกนั้นต่างก็มีความคิดเห็น ว่าครูประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อยในทุกกรณี และส่วนใหญ่ต่างก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ไม่ แยกต่างกัน นอกจากกรณี การขอคำแนะนำช่วยเหลือจากผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้น ที่ครูเอง มีความคิดเห็นว่า ครูประสบปัญหา มากกว่าที่ผู้บริหารมีความคิดเห็น

4.7. เกณฑ์การประเมินผล

ในคํานี้ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าครูประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย และต่างก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน

5. ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่จะเสนอแนะว่า ครูที่ทำการประเมินผลการเรียนควรมีความพร้อมในด้านความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลอย่างถูกต้องแท้ มีเครื่องมือประเมินผลเตรียมไว้พร้อมอยู่เสมอ สามารถสร้างเครื่องมือได้อย่างเหมาะสม สามารถเลือกเครื่องมือและวิธีการประเมินผลได้เหมาะสมกับสิ่งที่จะประเมิน ในด้านวิธีการประเมินผลครูก็ควรใช้วิธีการประเมินผลหลาย ๆ วิธี ทั้งสังเกต สัมภาษณ์ ตรวจผลงาน ข้อทดสอบ และอื่นๆ ทั้งควรเป็นวิธีครอบคลุมและตรงกับจุดประสงค์ ซึ่งใช้ได้สะดวกรวดเร็ว ไม่ยุ่งยากซับซ้อน โดยใช้เครื่องมือวัดที่มีความเชื่อมั่นสูง คงทนถาวร ครอบคลุมจุดประสงค์ และมีหลาย ๆ แบบ ทำการประเมินผลในช่วงเวลาที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของเด็ก และควรมีเวลาประเมิน ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยครูกำหนดขึ้นเองตามความเหมาะสมและเห็นว่าเด็กมีความพร้อม โดยร่วมมือกันหลาย ๆ ฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ภารโรง ผู้ปกครอง และศึกษานิเทศก์ เพื่อดำเนินการประเมินผล และสร้างเครื่องมือประเมินผล แต่ในขณะนี้ผู้ปกครองยังให้ความร่วมมือไม่มากนัก โรงเรียนจึงควรสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ โรงเรียนควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับสร้างเครื่องมือประเมินผลไว้ให้เพียงพอ จากวัสดุที่หาง่ายไม่สิ้นเปลือง มีสภาพดี เชื่อถือได้ ใช้งานนาน ส่วนเกณฑ์การประเมินผลก็ควรกำหนดให้สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอนของแต่ละท้องถิ่นโดยอาศัยระเบียบการประเมินผลเป็นหลัก แต่ครูก็ยังมีความรู้ดีว่าเป็นเกณฑ์ที่ค่าไป จึงควรร่วมกันจัดตั้งเกณฑ์ขึ้นใช้เป็นมาตรฐาน โดยอย่าให้สูงหรือต่ำเกินไป

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยที่ได้นำเสนอแล้วนั้น มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ และสมควรที่จะนำมาอภิปราย และเสนอแนะข้อคิดเห็นดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ในเขตการศึกษา 7 ปีการศึกษา 2525 นั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิทั้งในระดับปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนครูกลับมีวุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ และยอมประกอบไปด้วยวุฒิ พ.ม. ป.กศ. ชั้นสูง หรืออนุปริญญา ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นวุฒิที่อยู่ในระดับที่เทียบเท่า ได้แก่ วุฒิ ป.วช. ป.ว.ส. และ ม.6 หรือ มศ. 3(35: 130-131, 17: 52) ซึ่งวุฒิดังกล่าวนี้ทำให้เห็นว่า ครูที่มีวุฒิทางครูอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีนั้น ได้รับการฝึกอบรมทางด้านการศึกษา ประเมินผลการ เรียนมาเพียงเล็กน้อยจากสถาบันการฝึกหัดครู ส่วนครูที่มีวุฒิเทียบเท่า นั้น ไม่มีโอกาสฝึกอบรม เกี่ยวกับการประเมินผลการ เรียนมาจากสถาบันการศึกษาที่ตนได้ศึกษามาเลย เพราะมีโครงการ ศึกษาเพื่อการเป็นครูโดยตรง แต่อาจจะได้รับความรู้อย่างจากการเข้ารับการอบรม หรือศึกษาค้นคว้าเองเมื่อได้บรรจุเป็นครูแล้ว ซึ่งคงจะได้รับความรู้ความเข้าใจไม่เต็มที่เท่าที่ควร จึงเป็นเหตุให้ครูมีความเข้าใจในระเบียบการประเมินผลการ เรียนอยู่ในระดับที่ไม่อาจจะสนับสนุนให้ครูสามารถดำเนินการประเมินผลการ เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพถึงกับสามารถนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบได้

ดังนั้น จึงควรหาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหานี้ให้ลดน้อยลง โดยการจัดโอกาสให้ครูประจำการได้ศึกษาอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลการ เรียนเพิ่มขึ้นทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว จนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อหน้าที่การงานได้ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพเป็นแนวทางแรก และปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูให้นักศึกษาครูมีโอกาสได้รับการฝึกฝนการประเมินผลการ เรียนเพิ่มขึ้นให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่ "สอน" การประเมินผลการ เรียนเพียงหนึ่งรายวิชาเท่านั้น เพื่อเน้นสมรรถภาพที่แท้จริงของครูในอนาคตเป็นแนวทางต่อมา ส่วนแนวทางสุดท้ายก็คือควรพยายามหามาตรการเลือกสรรบุคคลากรที่จะมาเป็นครูให้ได้ บุคคลที่มีสมรรถภาพในการเป็นครูอย่างแท้จริง มิใช่รับจากบุคคลทั่วไปดังเช่นที่เป็นอยู่ขณะนี้ และเมื่อบรรจุแล้วควรจัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้มากยิ่งขึ้น และมีการนิเทศอย่างใกล้ชิด

2. จากสาเหตุดังกล่าวนี้ อาจมีผลให้ครูส่วนใหญ่เข้าใจในระเบียบการประเมินผล

อยู่ในระดับพอใช้เป็นส่วนใหญ่ และยังมีอีกบางส่วนที่มีความเข้าใจอยู่ในระดับที่ต้องแก้ไข ทั้ง บร่ากฏเป็นข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งการมีความเข้าใจเพียงระดับนี้ยังนับว่าไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนให้ครูสามารถทำการประเมินผลการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจนบรรลุสู่เป้าหมายที่ต้องการ. ทั้งนี้ได้ระบุไว้ในระเบียบการประเมินผล ซึ่งประกาศใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ เมื่อครูขาดทั้งกำลังความรู้และความสามารถในการที่จะสนับสนุนการทำงานให้โดยผลดี แต่ครูก็ยังต้องทำงานอยู่ ครูจึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้ทุกวิถีทาง ส่วนใหญ่ก็โดยเข้ารับการอบรมระยะสั้น ๆ ที่หน่วยงานเกี่ยวข้องจัดขึ้น บางส่วนก็ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ เท่าที่จะหาได้ หรือจากการลองผิดลองถูกในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานที่ตนต้องกระทำลุล่วงไปด้วยดี การที่ครูมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลอยู่ในระดับพอใช้ (ตารางที่ 4, 35: 132) และไม่เข้าใจการวัดและประเมินผลการเรียน (16: 86) ตลอดจนครูถูกปล่อยให้ละเลยให้เผชิญและแก้ปัญหาตามลำพัง ขาดการดูแลเอาใจใส่ เยี่ยมเยียนจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น ฝ่ายวิชาการอำเภอ หรือศึกษานิเทศก์ (35: 141, 36: 120, 37: 66) เช่นนี้ ครูจึงต้องกระทำไปตามที่ตนคิดเห็นว่าถูกต้อง และดีที่สุด ทั้ง ๆ ที่ตนเองก็ไม่เข้าใจและไม่แน่ใจในการที่ใดกระทำลงไป ครูจึงต้องหันไปใช้การประเมินผลด้วยการใช้ข้อทดสอบเพียงอย่างเดียว (4: 11-12) และเพียงเพื่อคำว่า ได้ หรือ ตก เท่านั้น ไม่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนแต่อย่างใด (11: 86) จึงเป็นสิ่งที่น่าวิตกเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาของชาติ

ดังนั้นจึงสมควรที่ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจึงควรหันมาสนใจและเอาใจใส่ต่อการประเมินผลการเรียนอย่างจริงจัง โดยการพยายามหาแนวทางที่จะผลักดันให้ครูสามารถประเมินผลได้และสามารถใช้ผลของการประเมินให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนได้อย่างจริงจัง ซึ่งสามารถจะกระทำได้โดยการส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ให้มีการนิเทศงานอย่างใกล้ชิด เผยแพร่ความรู้ทางการประเมินผลให้ครูได้เรียนรู้เป็นระยะในรูปแบบของการปฏิบัติมากกว่าเป็นเพียงทฤษฎีที่พูดกัน จักหาเครื่องอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในด้านการประเมินผลการเรียนให้มากขึ้น เช่น การช่วยวิเคราะห์ข้อทดสอบ การสร้างเครื่องมือประเมินผลตามจุดประสงค์ต่าง ๆ ขึ้นให้ครูสามารถหยิบใช้ใดทันที โดยที่ครูไม่ต้องมาเสียเวลาฝึกสร้างเครื่องมือเอง ตลอดจนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการสร้างเครื่องมือบางชนิดที่ครูเห็นว่าเหมาะสม และวิธีการนำผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป การกระทำเช่นนี้ถ้าสามารถกระทำได้ก็定会ช่วย

ให้ครูมีขวัญกำลังใจดีขึ้น และตั้งใจทำงานในหน้าที่ให้บังเกิดผลมากขึ้น ซึ่งย่อมส่งผลถึงการศึกษาของชาติในที่สุด

3. ข้อค้นพบที่น่าสนใจอีกประเด็นหนึ่งก็คือทั้งผู้บริหารและครูต่างก็มีความคิดเห็นเป็นส่วนใหญ่ว่า ครูมีความพร้อมที่จะเลือกวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะประเมิน สามารถประเมินผลด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจผลงาน โดยมีแบบสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจผลงานเป็นเครื่องมือ แยกด้วยผู้บริหารและครูจำนวนน้อยที่สุดที่มีความคิดเห็นว่าการสามารถสร้างแบบสังเกต ข้อกระทงสัมภาษณ์ และแบบตรวจผลงานให้ครอบคลุมสิ่งที่จะประเมินได้ ข้อมูลเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าครูในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร รัชภัฏประชาศึกษาสามารถประเมินผลด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจผลงาน ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบการประเมินผลได้ แต่ก็กระทำไปอย่างขาดจุดหมาย และหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ไม่มีหลักฐานในการประเมินผลการมาจุดประสงค์การเรียนรู้ (4: 11) เนื่องจากครูไม่สามารถสร้างเครื่องมือประเมินผลแบบต่าง ๆ ขึ้นใช้เองได้ เพราะขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ (35: 138, 36: 119) จึงทำให้ครูใช้เครื่องมือในการประเมินผลน้อย และครูยังมีความคิดเห็นว่าการวัดผลโดยการสังเกต เป็นวิธีการที่ไม่แน่นอน แสดงให้เห็นว่า การวัดผลโดยวิธีการนี้ครูยังขาดการใช้เครื่องมือประกอบการสังเกต ไม่มีการเตรียมรายละเอียดสิ่งที่จะสังเกตไว้ล่วงหน้า และไม่มีการบันทึกสิ่งที่ได้สังเกตไว้เป็นหลักฐาน จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นเป็นเช่นนั้น (35: 139) แต่จากการศึกษาถึงปัญหาในการประเมินผลกลับพบว่าครูมีปัญหาในการกำหนดวิธีการ ทักษะในการสร้างและการใช้แบบประเมินผลแบบต่าง ๆ อยู่ในระบับน้อย แต่มีปัญหามากในด้าน การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผล จึงช่วยให้สรุปได้ว่า ถ้าครูจะใช้วิธีการประเมินผลเหล่านี้แล้วครูก็สามารถสร้างเครื่องมือและใช้เครื่องมือเหล่านี้ได้ แต่ที่ครูไม่เช่นนั้นเนื่องมาจากขาดวัสดุอุปกรณ์เป็นประการสำคัญ แต่ก็อาจจะมีเหตุมาจากปัจจัยอื่น ๆ อีกได้เช่น การไม่เคยชิน การขาดความสนใจในการใช้เครื่องมือเหล่านี้ ตลอดจนการไม่ประสงค์จะใช้ก็ย่อมเป็นไปได้ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่น่าตระหนกเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารการศึกษา

สำหรับกรณีนี้ จึงสมควรอย่างยิ่งที่หน่วยงาน องค์กร หรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจะให้ความสนใจที่จะอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของครู จนครู

สามารถที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างตลอดทั่ว มีใจปลอบใจให้เป็นหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการประณมศึกษาของทางแกไขอย่างจริงจัง (38: 5) เองเอง ซึ่งยอมจะไม่บังเกิดผลคือการศึกษาเลย นอกจากแผนบริหารการศึกษาทุกระดับจะกองจักหามาตรการที่ดีที่จะทำให้ครูประจำการใช้ความรู้ ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ เพื่อประโยชน์ของการศึกษาของชาติอย่างแท้จริง โดยไม่ของกังวลกับภาวะทางอื่น เช่น ภาระทางครอบครัว สภาพที่ไม่มั่นคงในการปฏิบัติงานความหน้าที่โดยชอบธรรม ความเกรงกลัวต่ออิทธิพลต่าง ๆ เป็นต้น ตลอดจนมีการส่งเสริมยกย่องผู้ที่ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ จนบังเกิดผลคือทางราชการให้ประจักษ์แก่คนทั่วไป และหาทางปรับปรุงแก้ไข หรือแก้แกล้งโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติ หรือประพฤติมิชอบตามโทษานุโทษก็ควรกระทำเพื่อมิให้ผู้อื่นประพฤติ ปฏิบัติตาม เพราะเขาเป็นอยู่ในขณะนี้ เรามีแต่การลงโทษผู้ที่กระทำผิดเท่านั้น แต่ไม่มีการลงโทษผู้ปฏิบัติงานไม่บรรลุผลเลย การทำงานจึงเป็นเพียงหาเพื่อให้หมดงานไปวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น

4. ปัญหาสำคัญที่ค้นพบอีกประการหนึ่งก็คือการติดตามประเมินผลการเรียนของนักเรียนในขณะที่อยู่ที่บ้าน เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การจัดการศึกษานั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อองค์การดำรงชีวิตประจำวัน ดังที่ปรากฏอยู่ในหลักการของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จึงเป็นที่ยืนยันได้ว่า หลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปัจจุบันนี้มีเจตนารมณ์อย่างแน่วแน่ว่า ประสงค์ให้การประถมศึกษาเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงแก่นักเรียนในการดำรงชีวิตในสังคม (39: [1]) ดังนั้น การประเมินผลเพียงเพื่อให้ทราบผลการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนเท่านั้นจึงยังเป็นการไม่เพียงพอ พฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน หรือภายในโรงเรียนมิได้เป็นเครื่องยืนยันว่า จะต้องเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ เมื่อนักเรียนกลับไปอยู่ที่บ้าน การที่ครูจะทราบว่านักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่ได้รับไปจากโรงเรียนไปใช้ประโยชน์ต่อองค์การดำรงชีวิตในบ้านได้หรือไม่ ครูจะต้องติดตามไปประเมินผลนักเรียนด้วยตนเองที่บ้านของนักเรียนตลอดเวลา ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ แต่ครูก็สามารถประเมินผลนักเรียนขณะอยู่บ้านได้ก็โดยการขอความร่วมมือจากผู้ปกครองของนักเรียนให้ช่วยประเมินผลแทน แต่ในกรณีนี้ก็ได้ศึกษาพบว่าครูประสบปัญหาเป็นอย่างมากทั้งในด้านทักษะในการสร้างเครื่องมือ ในวิธีการที่ใช้ การใช้เครื่องมือ ความร่วมมือจากผู้ปกครอง และเวลาที่ใช้ในการประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียนขณะที่อยู่บ้าน การที่เกิดปัญหาเหล่านี้ขึ้นนั้นมีสาเหตุหลักอยู่ 2 ประการคือ ประการแรก เกี่ยวกับตัวผู้ปกครองเอง การที่ผู้ปกครอง

ไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือก็เนื่องมาจากผู้ปกครองต้องสนใจกับการประกอบอาชีพส่วนตัว ไม่เห็นเห็นความสำคัญของการศึกษา ไม่เข้าใจในการประเมินผล และไม่ยอมให้ความจริงเกี่ยวกับความประพฤติของเด็กในปกครองขณะอยู่ที่บ้าน (35: 143) ประการที่สอง เกี่ยวกับโรงเรียนเองที่มองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษามูลการ เรียนของนักเรียนขณะอยู่บ้าน ขาดการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนขาดความเอาใจใส่ต่อการติดตามผลการเรียนของนักเรียนในลักษณะดังกล่าว เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงทำให้โรงเรียนขาดการติดต่อกับบ้าน จึงทำให้บ้านกับโรงเรียนห่างเหินกันมากขึ้นจนต่างก็คิดว่าต่างฝ่ายต่างก็ไม่จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์ หรือร่วมมือกัน ในที่สุดความร่วมมือก็ไม่เกิดขึ้น การศึกษาเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตก็ไม่มีโอกาสสัมฤทธิ์ผล เป็นการไร้ผลที่ล้มเหลว รัฐต้องเสียดงบประมาณจำนวนมหาศาลไปโดยเปล่าประโยชน์

การที่จะให้ประชาชนหันกลับมาสนใจกับการศึกษาอย่างจริงจังด้วยตนเองนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก ดังนั้นการขจัดปัญหาจึงควรเริ่มที่โรงเรียนก่อน โรงเรียนต้องพยายามจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ ความต้องการ และปัญหาของท้องถิ่น ให้การศึกษาเข้าไปมีส่วนในการช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสังคมให้ดีขึ้น พยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม จัดกิจกรรมของโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาปรึกษาและมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น พร้อมกับถือโอกาสชี้แจงประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจ และมองเห็นความสำคัญของการศึกษา จนเป็นที่เข้าใจตรงกัน ความร่วมมือก็ย่อมเกิดขึ้น เมื่อเกิดความร่วมมือขึ้นแล้วปัญหาก็ย่อมจะหมดไป สิ่งที่สำคัญที่สุดในกรณีนี้อยู่ที่ความตั้งใจจริงของโรงเรียนว่าจะจัดการศึกษาเพื่ออะไร ยึดหลักสูตรเป็นหลักในการจัดการศึกษาเพียงใด

5. สิ่งที่ครูประสบปัญหาหนักก็ได้แก่การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผล ทั้งในเรื่องปริมาณของวัสดุอุปกรณ์ ปริมาณแรงงานที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผล และปริมาณเอกสาร ตำราเพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการประเมินผล สิ่งเหล่านี้เป็นภาระที่ครูจะต้องจัดหามาเอง เมื่อมีความประสงค์จะทำการประเมินผล เมื่อสภาพการณ์เป็นเช่นนี้ครูจึงขาดขวัญ กำลังใจที่จะทำการประเมินผลอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ เพราะถ้าครูจะทำการประเมินผลแต่ละครั้ง ครูจะต้องรับภาระหนักมาก ทั้งกำลังความรู้ความคิด การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ และการจัดทำด้วยตนเอง ดังนั้นทางผู้บริหารจึงควรจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้สร้างเครื่องมือประเมินผลมาให้ครูได้ใช้อย่างเพียงพอ ก็จะช่วยให้ครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาถึงงบประมาณทางการศึกษาแล้วรู้สึก

นำเป็นห่วง เพราะงบประมาณที่ได้รับแต่ละปีส่วนใหญ่เป็นงบประมาณประเภทเงินก้อน ส่วนที่เหลือจ่ายจากเงินเดือนเพียงเล็กน้อย ก็จะต้องจ่ายเป็นค่าวัสดุ ครุภัณฑ์ทุกประเภท เงินที่จะนำมาใช้พัฒนางานจึงมีเพียงเล็กน้อย (38: 5) ดังนั้นจึงควรมีทุกฝ่ายจะตั้งพยายามมองหาแนวทางที่จะใช้งบประมาณให้มีจำกัดนี้ให้มีประสิทธิภาพ และได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่าที่สุด ซึ่งอาจจะกระทำได้โดย

ก. ทหาวิธีการจัดสร้างเครื่องมือให้สามารถใช้ได้หลาย ๆ ครั้ง

ข. พยายามพัฒนาเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาแต่ละครั้งให้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเก็บไว้ใช้ในโอกาสต่อไป แทนการจัดทำชิ้นใช้ครั้งหนึ่งแล้วทิ้ง เมื่อจะใช้ก็จัดทำขึ้นมาใหม่ ซึ่งจะเป็นการประหยัดทั้งวัสดุ และแรงงาน

ค. จัดตั้งคลังเครื่องมือประเมินผลการเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ครูในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรืออาจขยายออกไปถึงครูทั่วไปมาใช้เลือกยืมไปใช้ได้ตามเงื่อนไขที่ตกลง

ง. จัดหาแหล่งวัสดุได้เป็ลามาช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของครู สิ่งเหล่านี้ ถ้าสามารถทำได้ก็จะช่วยผ่อนคลายภาระของได้บ้างแม้จะไม่หมดไปเสียทีเดียวก็ตาม

6. ข้อค้นพบอีกประการหนึ่งที่น่าสนใจคือปัญหาการขอความช่วยเหลือแนะนำ จากศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน แม้ครูจะประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย ก็มักจะนำมาขอปรึกษา เพราะการขอความช่วยเหลือจากบุคคลใดก็ตาม ถ้ามีปัญหาเพียงเล็กน้อย ครูเองขอก็ไม่ประสงค์จะร้องขอ โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่โดยตรงอย่างเช่นศึกษานิเทศก์และผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ที่ครูหวังพึ่งมากที่สุด ถ้าครูไม่สามารถจะขอความช่วยเหลือได้แล้ว ครูจะไม่ขอความช่วยเหลือจากใครได้อีก

การนิเทศการศึกษาอย่างใกล้ชิดและเหมาะสม จะช่วยให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมั่นใจ แต่ในทางปฏิบัติ ศึกษานิเทศก์ช่วยเหลือได้น้อยมาก เพราะหน่วยงานนิเทศศึกษาคงแคลนทั้งงบประมาณและบุคลากร จึงทำให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้รับการนิเทศไม่ทั่วถึง เมื่อออกนิเทศแล้วก็ไม่มีภารกิจตามแผนงานที่ได้ทำไปแล้ว ตลอดจนการออกนิเทศก็ยังกระทำไม่สม่ำเสมอ หรือบางครั้งก็ไม่มีการออกนิเทศเลย (40: 94-95) สภาพเช่นนี้จึงไม่มีโอกาสดีขึ้น ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาจึงควรริ่หาทางแก้ไขให้โรงเรียนสามารถดำเนินการนิเทศได้ด้วยตนเอง เป็นกรจัดการนิเทศภายใน เพื่อตัดการนิเทศจากภายนอก

ให้น้อยลง จะคงไว้ก็เฉพาะงานสำคัญ ๆ ที่โรงเรียนไม่สามารถถือว่าเป็นการช่วยตนเองได้ก็
จะช่วยให้ทั้งศึกษานิเทศก์ และโรงเรียนดำเนินงานของตนเองได้อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิ
ภาพมากยิ่งขึ้น การนิเทศภายในผู้ที่มีความเหมาะสมจะรับหน้าที่มากที่สุดก็คือผู้บริหารโรงเรียน
และครูที่ได้รับการยอมรับนับถือจากครูทั่วไปในโรงเรียนทั้งในความรู้ ความสามารถ และ
คุณธรรม โครงการช่วยเหลือตนเองนี้ ถ้าโรงเรียนใดสามารถทำได้เป็นผลสำเร็จด้วยก็
โรงเรียนนั้นก็จะหมดความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น และจะเจริญถึงขีดสุด ถ้าครูในโรงเรียนทุก
คนเป็นครูที่มีประสิทธิภาพสามารถนิเทศงานได้ด้วยตนเอง หรือนิเทศซึ่งกันและกันได้

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นสิ่งที่โลกยึดถือของครู และได้รับการยอมรับมากที่สุด จึงควร
ทำหน้าที่นี้เทศไปด้วยนอกจากงานบริหารทั้งนั้นผู้บริหารจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีความสามารถ
สูง สามารถบริหารได้ทั้งทางวิชาการ และบุคคลากร แต่ในทางปฏิบัติ ผู้บริหารกลับไม่เห็น
ทางด้านวัตถุมากกว่าทางด้านวิชาการ เป็นความจริง การบริหารทางด้านวัตถุสามารถมอง
เห็นความเจริญก้าวหน้าได้ง่ายและชัดเจน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าถ้าเจริญทางด้านวัตถุแล้ว
ทางวิชาการต้องเจริญตามไปด้วย โรงเรียนที่มีอาคารใหญ่โตสวยงามไม่ทำให้โรงเรียนสะอาด
เรียบร้อยได้ อาคารเรียนมิได้ช่วยให้เด็กเรียนรักความสะอาด แต่เด็กเรียนจะรักความสะอาด
ได้นั้นขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรมฝึกฝนที่ดี มีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการฝึกฝนอบรมของ
ครู ครูจะแสดงความสามารถของตนออกมาอย่างเต็มที่ในการจัดการเรียนการสอนก็ต่อเมื่อ
ผู้บริหารมองเห็นความสำคัญของงานวิชาการ ให้ความสำคัญสนับสนุนและส่งเสริมอย่างจริงจังจน
ครูสำนึกตนได้ว่า ตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนและมีความสำคัญต่อโรงเรียน แสดงตนให้ครู
เห็นว่าตนปรารถนาอย่างแท้จริงที่จะให้การเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นไปตามเจตนารมณ์
ของหลักสูตร และจะพยายามทุกวิถีทางที่จะให้เป็นไปตามที่ปรารถนา หากแม้เกิดปัญหาใด
ขึ้นมาก็สามารถให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะนำได้เป็นอย่างดี แต่ในความเป็นจริง ผู้บริหาร
มิได้แสดงให้ครูเห็นเลยว่า ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพเลย (41: 102) อีกทั้งยังมุ่งแต่จะบริหารงาน
เพียงอย่างเดียว จนลืมที่จะส่งเสริมความรู้ทางวิชาการที่จะเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการเข้าไป
ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้บริหารส่วนใหญ่จะคอยตัวไม่มีชั่วโมงทำการสอนเลย ดังนั้นเมื่อถึง
คราวจำเป็นที่จะต้องให้การนิเทศแก่ครู จึงไม่สามารถให้การนิเทศได้ เพราะขาดความรู้
และขาดความมั่นใจในตนเอง พฤติกรรมของผู้บริหารดังกล่าวนอกจากจะไม่ช่วยบำรุงขวัญ
และกำลังใจให้แก่ครูแล้ว ส่วนใหญ่ยังกลายเป็นผู้ทำลายขวัญและกำลังใจของครูที่ดีของครูผู้

มีความสามารถเชิงวิชาการในโรงเรียนของคนอีกด้วย โดยนำเรื่องอื่น ๆ มาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาความดีความชอบ โดยไม่กระทบถึงความสามารถเชิงวิชาการของครูเลย จึงไม่เคยคิดที่จะนำความสามารถเชิงวิชาการสอนของครูมา เป็นเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาประกอบ (40: 95) ทั้งนี้จึงควรที่ผู้บริหารระดับสูงจะลองพิจารณาหาแนวทางให้ผู้บริหาร ได้เพิ่มพูนความรู้ของตนอยู่เสมอ ทบทวนรายการที่จะให้ผู้บริหาร เน้นการบริหารในสถานวิชาการให้มากยิ่งขึ้น และให้ถือวาทะนิเทศภายในเป็นงานหนึ่งของผู้บริหารที่พึงกระทำ ตลอดจนควรมีการเลือกสรรบุคคลเป็นนอย่างดี เพื่อให้ได้บุคคลที่เหมาะสมมาเป็นผู้บริหาร ผู้บริหารจะได้อธิบายเป็นที่พึงของครูภายในโรงเรียนได้อย่างเต็มภาคภูมิ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัญหาของการสร้างเครื่องมือประเมินผล ค่าระเบียบการประเมินผล ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร
2. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการประเมินผลการเรียนตามระเบียบการประเมินผล ที่ครูใช้ในการประเมินผลการเรียน ในโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร
3. ควรมีการศึกษาถึงปัญหาการติดตามผลการเรียนของนักเรียนขณะอยู่บ้านของโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย